

pohvata veze s Papom, Španijom i Ugarskom i da ime Arbanasa pronese širom Evrope.”

Tadašnje velike sile, međutim, precizno su dozirale svoju podršku, pomoć ili pak neprijateljstvo prema Đurđu Kastriotu kao vodi albanskih plemena. One su koristile buntovništvo ovih balkanskih gorištaka u borbi za jačanje sopstvenog uticaja, pa su se tako i ponašale u određenim situacijama.

Karakterističan je u tome primjer Mletačke republike od samog početka Skenderbegove vladavine. Kako se on 1444. godine nije opirao mletačkom širenju u sjevernim albanskim krajevima — nakon ubistva Leke Zakarija i sporazumnog ustapanja Danja Mlečanima od strane porodice Dukadina — Senat mu je godinu dana kasnije potvrdio pravo koje je kao Ivanov sin stekao 1438. godine na mletačko građanstvo i sklonište ako ga neprijatelji potisnu iz zemlje. Ali, uspjeti koje je Đurađ Kastriot postizao i širenje njegovog uticaja odudarali su od onoga što su Mlečani smatrali dozvoljenim a da se pri tome ne ugrozi njihov interes. Stoga su stupili u rat sa Skenderbegom, kada je on krenuo da povрати grad Danj, a kao „nasljednik Balšića” i „sve zemlje kojima su oni gospodarili.” Građanina Mletačke republike — Skenderbega odlukom Senata ucijenili su na sto dukata godišnje provizije koja bi se isplaćivala onome ko ga ubije. Senat je istovremeno poslao i tužbu sultanu, zahtijevajući kažnjavanje arbanaskog gospodara pošto je „Skenderbeg Turčin a mi sa sultanom imamo dobar mir”, stajalo je u mletačkoj poslanici.

I sporazum koji su Mlečani sa Skenderbegom postigli mirom od 4. oktobra 1448. godine bio je prilagodavan njihovim interesima. Najprije su bili spremni da albanskom vodi ustupe neke gradove i plaćaju proviziju od 500 do 1.500 dukata, našavši se sa oslabljenim snagama u procepu zbog nadiranja albanske i srpske vojske ka gradovima koje su držali u Zeti i sjevernoj Albaniji.

Obećavajući Skenderbegu proviziju oko čije su se visine cjenjkali, Mlečani su, s druge strane, činili sve da oslabe njegov položaj: pokušavali su da podmite Dukadine i odvoje ih od Đurđa Kastriota; istovremeno su turskog sultana Mehmeda II podsticali da krene na vođu albanskih plemena, nazivajući ga „odmetnikom od carskog prijestola”. Čak su bili spremni i na sporazum sa srpskim despotom Đurđem Brankovićem, obećavajući mu predaju oduzetih gradova ukoliko im on nadoknadi troškove koje su imali za vrijeme njihove uprave. Ali pod uslovom da napadne Skenderbega i zaustavi širenje njegove vlasti nad albanskim plemenima.

Međutim, kada su pod Barom, sredinom jula 1448. Mlečani razbili vojsku srpskog despota, izmijenili su uputstva data svom pregovaraču, tražeći da svaka strana zadrži osvojene posjede, što srpski despot nije prihvatio.

Senat je 19. oktobra uputio novu poruku svojim pregovaračima sa Skenderbegom — ne znajući da je mir s njim već bio sklopljen 4. oktobra 1448. — u kojoj se odbijalo plaćanje bilo kakve provizije albanskom vodi. Ali, kako su mletački pregovarači već prihvatili da Skenderbegu plaćaju 1.400 dukata provizije, Senat je ovaj sporazum ipak ratifikovao, prihvatajući dokaze priznanja vrhovne mletačke vlasti od strane Albanaca, koji su im svake godine po tradicionalnom običaju morali slati dva lovačka psa i dva bijela sokola.¹³

Ipak, samo godinu dana kasnije Mlečani odbijaju zahtjeve Skenderbega da mu pruže pomoć i zaštitu, mada im on nudi harač od 6.000 dukata koji je do tada plaćao Turcima. Ni 1450. godine Mlečani ne prihvataju ponuđenu upravu nad Krojom nakon Skenderbegove pobjede nad Turcima, jer ne žele rat sa Osmanlijama — radije prepuštajući Albancima da sami krvare braneci svoje gradove.

Ali, poslije Skenderbegove smrti — kada su njihovi interesi bili neposredno ugroženi — oni preuzimaju vlast nad vitalnim albanskim gradovima i jačaju u njima posade za odbranu od Turaka.

U sukobima Đurđa Kastriota sa prevrtljivim albanskim vlastelinima Mlečani su zauzimali „neutralan” stav. U stvari, njihove simpatije bile su na strani svih onih koji su slabili moć albanskog vođe. Tako su izbjegli da Skenderbegu pomognu u borbi sa Dukadinima, koji su se rano odvojili od Kastriota i prišli Turcima od kojih su dobili bogate posjede u dvijema oblastima: Debru i Fandi.

Međutim, jedan od Dukadina, sin Nikole, Leka — inače proslavljeni velikan albanskog predanja — u vrijeme turskih napada na Skenderbega sredinom pedesetih godina služio je Mlečanima. Pomirivši se sa Skenderbegom, on je novembra 1456. godine napao mletački Danj, ubio providura i zaratio sa Mlečanima koji su na njega uputili veliku vojsku. Rat je potrajao pune tri godine i Mlečani su zatražili Skenderbegovo posredništvo u sklapanju mira sa Lekom Dukadinom. Pod uticajem Kastriota — mir je i sklopljen.

¹³ ISTORIJA CRNE GORE, knjiga druga, tom II, str.219-220, Titograd, 1970.